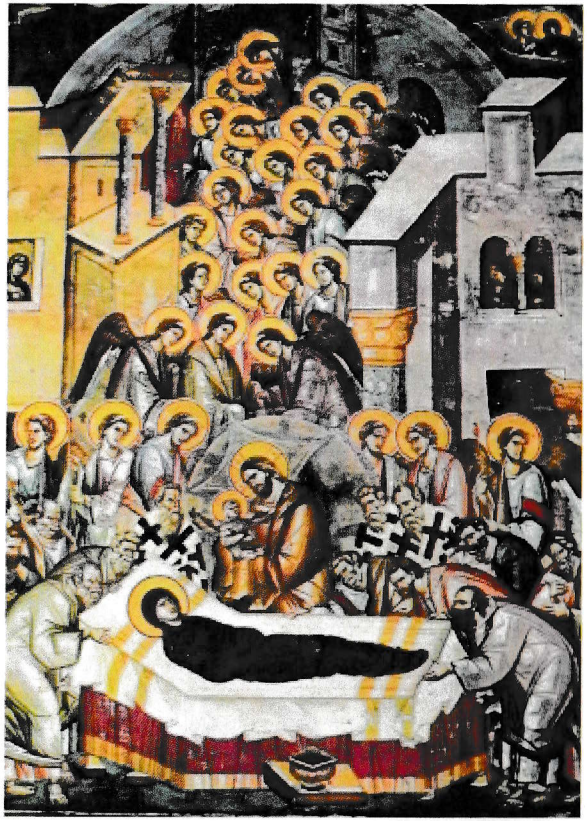

MARIA TEN HEMELOPNEMING

MARIA ONTSLAPEN

ZEGENING VAN DE KRUIDEN

'KROEDWUSJ'

Op 15 augustus viert de Katholieke Kerk het feest van Maria-Ten-Hemel-Opneming. Op deze dag wordt herdacht dat Maria na haar dood met lichaam en ziel door God in de hemel werd opgenomen. Jezus is verrezen, opgenomen in de heerlijkheid van de Vader. Maria deelt in de heerlijkheid die haar Zoon ten deel gevallen is. Het feest van Maria-Ten-Hemel-Opneming ontstond in het oosten en werd in de 7e eeuw door de kerk in Rome overgenomen.

DE KROEDWUSJ

Het zegenen van de Kroedwusj, een bosje (wusj) van kruiden (kroed) gebeurt in vele Limburgse dorpen jaarlijks op deze dag. Het is een boeket met zeven veldkruiden die de bezitter ervan moet beschermen tegen allerlei onheil zoals het inslaan van de bliksem.

De kruiden worden samengebonden met lichtblauwe linten die een lengte van zeven el hebben. Men neemt ze mee naar de kerk om gezegend te worden en hangt ze op boven de deur van het huis of van de stal. Bij onheil worden een paar takjes eruit in het haardvuur geworpen. Vaak wordt hierbij gebeden op voorspraak van Maria. De kruiden werden in het verleden ook gebruikt als geneesmiddel voor mens en dier.

Op Sint-Jan, het feest van Johannes de Doper, werd het de inmiddels gedroogde "Kroedwusj" verbrand. Dit gebruik is bekend als het Sint-Jansvuur.

SAMENSTELLING KRUIDENBUNDEL

De kroedwusj is samengesteld volgens een traditioneel recept van zeven kruiden, bloemen en korenaren: twee graansoorten, twee kruiden met geneeskrachtige werking, twee kruiden die het onweer kunnen weren en één boomvrucht. Het getal zeven is symbolisch voor de volheid. Op de dag vóór het zegenen van de boeketten zie je velen langs paden, veldwegen en bosranden kruiden voor de kroedwusj verzamelen. De samenstelling heeft meestal met de persoonlijke voorkeur van de plukker te maken.

Geneeskruiden

Als geneeskruiden worden doorgaans de witte bloempjes van het duizendblad gekozen en de gele knopjes van het boerenwormkruid. Dit waren oeroude volksgeneeskruiden. Het volk gebruikte duizendblad hoofdzakelijk als bloed-reinigend middel. Boerenwormkruid was algemeen bekend vanwege de worm verdrijvende kracht, zowel voor mens als dier.

Onweerskruiden

De populairste onweerskruiden zijn alsem, leverkruid en wilde marjolein. Alsem was al in de grijze oudheid bekend als onheilwerende plant. Nadat ze door het vuur verteerd was, zou ze alle rampspoed keren. Met eenzelfde doel werd ook leverkruid gebruikt, in sommige Limburgse dialecten, hòmmelskroed genoemd . Dit is geen bijgeloof, maar vertrouwen op de voorspraak van Maria voor mensen die bij een noodweer vroeger angst en beven uitstonden. Blikseminslag in een boerderij die met stro

was bedekt, was voldoende om in enkele uren tijd een hele buurtschap straatarm te maken.

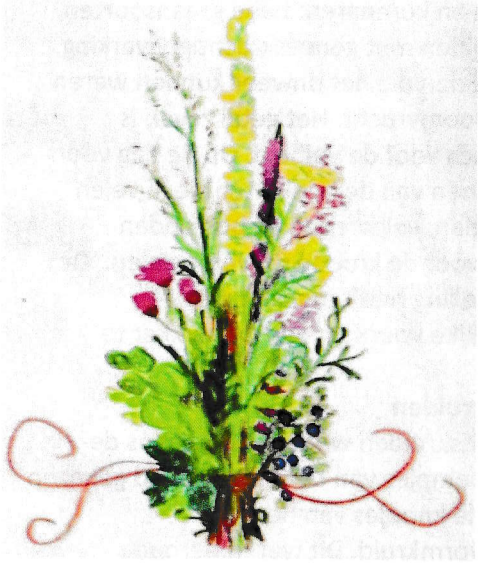

Graansoorten
In het zuiden zijn tarwe en rogge de meest voor de hand liggende graansoorten. In het noordelijkste puntje van de provincie Limburg schijnen haverpluimen in het boeket thuis te horen.

Boomvrucht
Als boomvrucht is meestal de walnoot in de "kroedwusj" present. Het walnotenblad is samengesteld uit zeven blaadjes. Beweerd wordt dat de bliksem nooit in een notenboom inslaat. In vroeger tijd plantte men bij nagenoeg elke boerderij een notenboom. Men deed dit niet alleen voor de opbrengst van de noten, maar ook voor de luwte van de sierlijke boomkroon en omdat het loof van de walnoot door de aparte geur hinderlijke insecten weert.

Maar zoals gezegd: ieder zijn smaak. Ik weet nog dat er naast de "verplichte samenstelling" onder andere Dahlia's en Asters toegevoegd werden. Deze bloemen stonden namelijk half augustus in bijna in iedere boerentuin te bloeien.

KRUIDENZEGEN
OP MARIA TEN HEMELOPNEMING

V. Onze hulp is in de Naam der Heren.
A. Die Hemel en aarde gemaakt heeft.
V. Laat ons bidden.

Almachtige eeuwige God.
Gij hebt hemel, aarde en de zee,
het zichtbare en onzichtbare,
uit het niets geschapen.
Gij hebt voor het leven van de mens en dier,
vanaf het begin gewassen en bomen laten groeien
die, ieder volgens hun soort, vruchten dragen.
Gij hebt in uw milde liefde gewild,
dat de gewassen tot voedsel dienen van al wat leeft.
Maar dat niet alleen,
doch ook tot geneesmiddel voor de zieken
en tot vreugde van reuk en smaak.

Wij bidden U, dat Gij deze gewassen,
kruiden en vruchten, in Uw mildheid wilt zegenen +
Dat zij een voor ons een teken worden
van uw wijsheid en genade,
heilzaam voor de gezondheid van lichaam en ziel,
belofte van het komend Paradijs.
Door onze Heer Jezus Christus, Uw Zoon,
die met U leeft en heerst
in de eenheid van de H. Geest
God in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

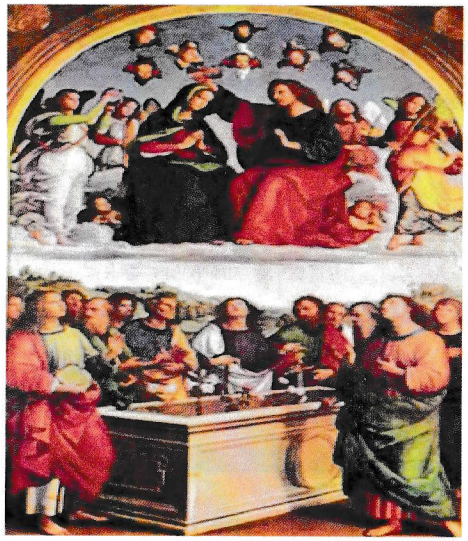

Met dank aan de vele vrijwilligers van de IVN-Meerssen, die ieder jaar de kruiden voor de Kroedwusj plukken en volgens 'recept' bundelen.

Informatie IVN-Meerssen:
Willy Savelsberg
043-364 49 55